

โครงการรูก่อน เตือนภัย ห่างไกลอุจจาระร่วง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอุเดเจริญ
อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูลปีงบประมาณ ๒๕๖๐

อ.กนกพร
อ.พร อรุณรัตน์

หลักการและเหตุผล

โรคอุจจาระร่วงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งของประเทศไทย ในแต่ละปีมีรายงานผู้ป่วยตลอดทั้งปี ส่วนใหญ่มีการระบาดเป็นวงกว้างทำให้มีผู้ป่วยจำนวนมาก และอาการของโรคอาจนำไปสู่ภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง เช่น ไตวาย หรือถึงแก่ชีวิตได้ โดยเฉพาะในเด็กเล็กและผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังเป็นสาเหตุที่สำคัญของการใช้ยาอย่างไม่เหมาะสม โดยเฉพาะยาต้านจุลชีพ ทำให้มีการเสียดายค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น และยังนำไปสู่การเกิดเชื้อจุลชีพดื้อยา สาเหตุมักเกิดจากสารพิษหรือเชื้อโรค ซึ่งอาจจะมีอยู่ตั้งแต่แรก ในอาหาร น้ำ หรือปนเปื้อนภายหลังจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของสุขอนามัยส่วนบุคคล ผู้ที่ป่วยเป็นโรคดังกล่าวสามารถแพร่เชื้อได้ทางอุจจาระ และหากเป็นผู้ประกอบอาหาร หรือพนักงานเสิร์ฟอาหารจะมีโอกาสแพร่เชื้อให้ผู้อื่นได้มาก โรคอุจจาระร่วงจึงเป็นโรคติดต่ออีกโรคหนึ่งที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อในพื้นที่ตำบลอุเดเจริญ (หมู่ที่ ๑,๔,๖,๗,๙) ในระยะเวลา ๔ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๗- ๒๕๖๐) พบว่า ๕ อันดับโรคที่มีการระบาดในพื้นที่ ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง โรคปอดบวม โรคสุกใส โรคตาแดงและโรคมือเท้าปาก ตามลำดับ และในปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมามีโรคที่ระบาดในพื้นที่ ๕ อันดับโรค ดังนี้ โรคอุจจาระร่วง โรคมือเท้าปาก โรคปอดบวม และโรคสุกใสและโรคตาแดง โดยมีอัตราป่วย ๕๙๑.๕๖, ๑๐๗.๕๖, ๘๐.๖๗, ๕๓.๗๘ และ ๕๓.๗๘ ตามลำดับ และพบว่ากลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงมากที่สุด คือกลุ่ม อายุ ๐-๕ ปี และ ๖๐ ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ทำให้เกิดการระบาดพบว่า น่าจะมีส่วนหนึ่งมาจากภาวะภูมิต้านทานในกลุ่มประชาชนลดน้อยลง ซึ่งกลุ่มที่พบผู้ป่วยมากที่สุดเป็นกลุ่มเด็กเล็ก ที่มีความต้านทานต่อโรคต่ำ ทำให้ไวต่อการเกิดโรค ทั้งนี้อาจเกิดจากอาหารและนมในโรงเรียน รวมถึงสุขาภิบาลอาหารในครัวเรือนและในกลุ่มผู้สูงอายุ แหล่งที่เกิดโรคมักเกิดในชุมชนที่อยู่กันอย่างหนาแน่น และในพื้นที่ที่มีการสุขาภิบาลไม่ดีไม่มีน้ำสะอาดใช้อย่างเพียงพอ ไม่มีส้วมที่ถูกลักษณะ ดังนั้นการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคจึงควรให้ความสำคัญในเรื่องของการเฝ้าระวังป้องกันโรคในภาวะปกติ และการควบคุมโรคในภาวะที่มีการระบาด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการลดโรคอุจจาระร่วงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอุเดเจริญ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วงจึงได้จัดทำโครงการ รูก่อน เตือนภัย ห่างไกลโรคอุจจาระร่วงขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดอัตราป่วยที่เกิดจากโรคอุจจาระร่วง
2. เพื่อให้มีประชาชนความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วง

วิภากร อติ
ศุภมา อังษา

ตัวชี้วัด

1. อัตราป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงลดลงจากปี ๒๕๕๙ ร้อยละ ๒๐
2. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐

กลุ่มเป้าหมาย

เขตพื้นที่ตำบลอุโตเจริญ จำนวน ๕ หมู่บ้าน (หมู่ที่ ๑, ๔, ๖, ๗, ๙) จำนวน ๒๐๐ คน

วิธีดำเนินการ

๑. จัดอบรมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป หมู่ละ ๔๐ คน จำนวน ๕ หมู่ (หมู่ที่ ๑, ๔, ๖, ๗, ๙) รวมทั้งหมด ๒๐๐ คน เพื่อชี้แจงความจำเป็นในการดำเนินโครงการ และให้ความรู้เบื้องต้นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคอุจจาระร่วง พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม

๒. กำหนดผังควบคุมกำกับการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๓. ดำเนินตามแผนในการดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคติดต่อในชุมชน

๓.๑ กิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้และการป้องกันควบคุมโรคอุจจาระร่วง

ตารางการจัดอบรมโครงการรูก่อน เตือนภัย ห่างไกลโรคอุจจาระร่วง

(ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโตเจริญ หมู่ที่ ๑, ๔, ๖, ๗, ๙) อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

กิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้และการป้องกันควบคุมโรคอุจจาระร่วง

ว/ด/ป	เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๗/ส.ค./๒๕๖๐	๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป หมู่ที่ ๑	รพ.สต.อุโตเจริญ
๑๘/ส.ค./๒๕๖๐	๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป หมู่ที่ ๔	ศาลาหมู่บ้าน ม. ๔
๒๒/ส.ค./๒๕๖๐	๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป หมู่ที่ ๖	ศาลาหมู่บ้าน ม. ๖
๒๓/ส.ค./๒๕๖๐	๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป หมู่ที่ ๗	ศาลาหมู่บ้าน ม. ๗
๒๔/ส.ค./๒๕๖๐	๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป หมู่ที่ ๙	ศาลาหมู่บ้าน ม. ๙

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๓.๒ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วง แก้ไขปัญหาโรคและภัยสุขภาพได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

ศ. นพ. กตัญญู
ศ. นพ. อภิรักษ์

งบประมาณ

จากงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลอุเดเจริญเป็นเงินทั้งสิ้น
๓๘,๐๐๐ บาท (สามหมื่นแปดพันบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดการใช้จ่ายดังนี้

- จัดอบรมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป
  - กิจกรรมย่อย จัดอบรมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๕ ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปี
ขึ้นไป หมู่ละ ๔๐ คน จำนวน ๕ หมู่ (หมู่ที่ ๑,๔,๖,๗,๘) รวมทั้งหมด ๒๐๐ คน
  - ค่าวิทยากร๑คน จำนวน ๔ ชั่วโมงๆ ๔๐๐ บาท จำนวน ๕ วัน เป็นเงิน ๘,๐๐๐บาท
  - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๐๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐บาท
  - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐๐คนๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๒ มื้อ
เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐บาท
  - ค่าเอกสารประกอบการอบรมจำนวน ๒๐๐คนๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  - ค่าพิมพ์เอกสารจำนวน ๒๐๐ คน ๆละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๓๘,๐๐๐ บาท (สามหมื่นแปดพันบาทถ้วน)

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

ระยะเวลาดำเนินการ

๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ - ๑๕ กันยายน ๒๕๕๖๐

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอุเดเจริญ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กอายุ 0-5 ปี และผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีอัตราป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง ลดน้อยลง
๒. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วงเพิ่มมากขึ้น

ผู้เขียนโครงการ

(นางสาวสุกญา ยังสมัน)
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ศิริ นฤภักดิ์
ศก.ศ. ๕๐๗๖

ผู้อนุมัติโครงการ

(นางสิบลีศรี บุชบงกัไพฑูรย์)
พยาบาลวิชาชีพ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอุเคเจริญ